

Τι χαμπέρια από την Πόλη; Η Πόλη τότε και τώρα !

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Ο ναός της Αγίας Θέκλας στις Βλαχέρνες...το σημείο αυτό έχει πλέον ισοπεδωθεί

Εκτός από την συνεχή περιπλάνηση στα μήκη και τα πλάτη της Πόλης, την εξερεύνηση και την επαφή με όλες της πτυχές της, μία ακόμη δραστηριότητά μου είναι η διαρκής καταγραφή της στον φωτογραφικό φακό μου. Μέσα από αυτή την διαδικασία επιθυμώ να συγκρίνω τις φωτογραφίες μου με αυτές του παρελθόντος αλλά και να διαφυλλάσω τις τωρινές ως σημείο σύγκρισης με το μέλλον. Εξάλλου η παρούσα εικόνα της Πόλης μεταβάλλεται γοργά.

Έτσι έφτασα στην πέμπτη δημοσίευση της κατηγορίας Τότε και τώρα. Η ανάρτηση αυτή περιλαμβάνει τις πρόσφατες φωτογραφίες των τελευταίων εβδομάδων. Μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις διαπίστωσα πως πράγματι το ποτάμι δεν γυρίζει πίσω καθώς μερικές υπέροχες και σπάνιες φωτογραφίες του περασμένου αιώνα έχουν μπει οριστικά στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Τα σημεία που απεικονίζονται έχουν πλέον αλλοιωθεί ή εξαφανιστεί από το πρόσωπο της Πόλης.

Πιθανόν αν υπάρχει κάποιο συνδετικό στοιχείο με την άνω φωτογραφία και το παρελθόν, αυτό να είναι το τελευταίο ξύλινο καλύβι

Εκεί που άλλοτε βρισκόταν ο ναός της Αγίας Θέκλας, περιτριγυρισμένος από ταπεινές κατοικίες, στις μέρες μας υπάρχει ένα τεράστιο εργοτάξιο όπου χτίζονται δεκάδες διαμερίσματα. Ο χώρος είναι αποκλεισμένος και η είσοδος επιτρέπεται μόνο σε εργάτες και χειριστές μηχανημάτων. Δεν μπορούσα να συμβιβαστώ στην ιδέα να μείνω εκτός του εργοταξίου. Ξέρω ότι μόλις ολοκληρωθούν τα έργα, η περιοχή θα είναι παντελώς αγνώριστη. Έτσι εισήλθα στο αποκλεισμένο τετράγωνο, περπατώντας κατά μήκος του ανύπαρκτου πλέον toklu sokak (γιατί οι λέξεις κρύβουν πίσω τους και δεύτερες σημασίες) με την φωτογραφική μηχανή σε ετοιμότητα και ύφος επιστάτη κατασκευαστικών έργων. Ήταν μάλλον τόσο πειστική και επιβλητική η παρουσία μου που ακόμα και τα σκυλιά που φύλασσουν τον χώρο με πλησίασαν υποταγμένα.

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Στην θέση Ναών και Αγιασμάτων πλέον διαμερίσματα. Για τους οπαδούς της οικονομικής ανάπτυξης και του *success story* φυσικά όλα είναι μια χαρά

Ότι (για λίγο ακόμα) έχει απομείνει είναι ένα ξύλινο καλύβι στην μέση του εργοταξίου. Στην θέση του ναού της Αγίας Θέκλας υπάρχει ένα μεγάλο κενό που ίσως δώσει την θέση του σε χώρο στάθμευσης οχημάτων ή πλατεία.

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Σε τούτη την ακάλυπτη επιφάνεια ίσως βρισκόταν ο ναός της Αγίας Θέκλας.

Τις τελευταίες εβδομάδες νοιώθω την ανάγκη να βρίσκομαι συνεχώς στην περιοχή των Βλαχερνών, έχοντας πάντα την επιθυμία να περιτριγυρίσω και να εξερευνήσω τα εκεί [Τείχη](#). Είναι σαν μία τρομερή έλξη να με τραβά κατά εκεί. Και πλέον τα γνωρίζω καλά. Κάθε πολεμίστρα, πορτούλα και σπιθαμή.

Σε ένα σημείο των Τειχών υπήρχε και το Αγίασμα του Αγίου Βασιλείου. Στην άλλοτε καρδιά του Παλατιού των Βλαχερνών υπάρχουν στις μέρες μας δεκάδες μικρά κτίσματα, εγκαταλελειμμένα όπως τους περασμένους δύο αιώνες. Το μόνο που ίσως έχει αλλάξει είναι το γεγονός ότι τα σημεία γύρω από τα Τείχη έχουν οικιοποιηθεί από ανθρώπους. Για αυτό τον λόγο δεν κατόρθωσα να έχω την ίδια οπτική γωνία με την φωτογραφία του περασμένου αιώνα.

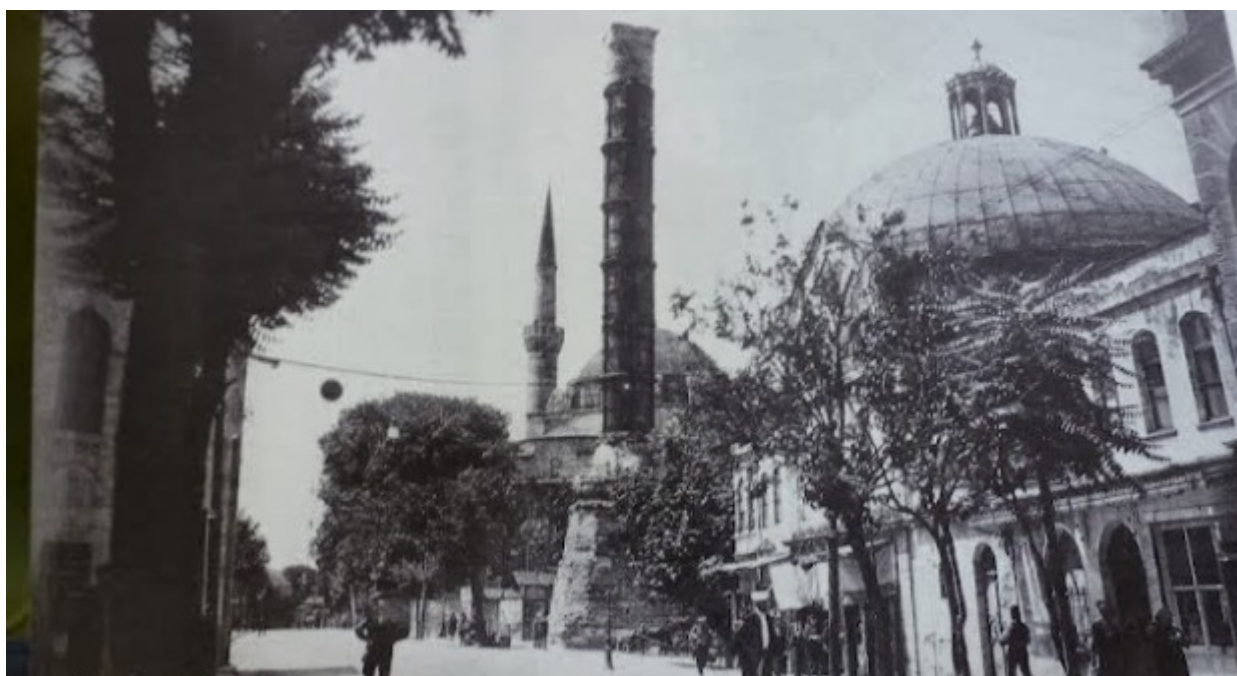
Τότε, το Αγίασμα του Αγίου Βασιλείου. Τοπίο που μοιάζει ερημικό ως στοιχειωμένο

Τι χαμπέρια από την Πόλη:

Το ίδιο σημείο τώρα. Το κτίσμα του Αγιάσματος υπάρχει αλλά με ένοικο που δεν φάνηκε ιδιαίτερα φιλικός όταν με είδε να φωτογραφίζω το «σπιτικό» και να περπατώ στον κήπο του

Μακριά από τις Βλαχέρνες η ζωή κυλά με άλλους ρυθμούς και άλλους συσχετισμούς. Εξάλλου οι αντιθέσεις έδιναν ανέκαθεν την δική τους πινελιά στο Πολίτικο μωσαικό.

Τότε...Προς μεγάλη μου έκπληξη στον τρούλο δεξιά της φωτογραφίας κάτι που μοιάζει με Σταυρό

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

...και τώρα με αρκετά μεγαλύτερη πολυκοσμία αλλά και γραμμή τράμ

Η Αγία Σοφία σε μια αγνώριστη περιοχή το 1854...

..που στις μέρες μας είναι το τουριστικό κέντρο της Πόλης

Και από την απέναντι πλευρά το Μπλέ Τζαμί. Η περιοχή παρέμενε ήρεμη μέχρι πριν κάμποσες δεκαετίες..

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

..δίχως να παραπέμπει στις σημερινές εικόνες

Στην Στήλη των Όφρων με συντροφιά....προβάτου ως
κατοικίδιο ζώο

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Στις μέρες μας ποτέ δίχως την συντροφιά φωτογραφικής
μηχανής

Το σοκάκι Soğuk Çesme στην βόρεια πλευρά της Αγίας Σοφίας. Χωμάτινοι δρόμοι και γαιδουράκια

*Το τελείωμα του σοκακιού από την άλλη πλευρά. Φωτογραφία
του 1929*

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Σήμερα εκεί βρίσκονται μουσεία, ξενοδοχεία και ιστορικές κατοικίες. Αριστερά η είσοδος πλέον του μουσείου χαλιών

Τι χαμπερία από την Πόλη!

*Το μόνο που άλλαξε στις μέρες μας είναι η παρουσία
καφετεριών και τουριστικών στεκιών*

Λεωφορεία περνούσαν έξω από τον σταθμό του Σιρκετζί την δεκαετία του '70

Τι χαμπέρια από την Πόλη:

Στις μέρες μας η συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση γίνεται μέσω τράμ. Οι κάδοι με τα σκουπίδια απομακρύνθηκαν κυρίως λόγω της τρομοκρατικής απειλής

Ένα ναυτάκι ντυμένο στα λευκά κυριαρχεί στην φωτογραφία. Στο κέντρο της φωτογραφίας το τέμενος Ρουστέμ Πασά, δεξιότερα το Σουλειμανιγιέ και η Αιγυπτιακή Αγορά

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Το Εμινονού παραμένει ένας από τους σημαντικότερους κόμβους και από τα πιο πολυσύχναστα σημεία της Πόλης

Ενώ σε αρκετές φωτογραφίες φαίνονται καθαρά οι αλλαγές ή οι αλλοιώσεις της Πόλης, σε άλλες οι σκηνές μοιάζουν αμετάβλητες. Το κεντρικό σταυροδρόμι του Μπεσίκτας ανήκει σε αυτή την κατηγορία που ο χρόνος μοιάζει σχεδόν να έχει παγώσει.

Τότε...πριν περίπου 70 χρόνια..

..και τώρα. Σαν να μην πέρασε μια μέρα. Οι διαφορές ελάχιστες

Η παρακάτω φωτογραφία αναμειγνύει την μεταβολή με την διαχρονικότητα. Η στήλη του Μαρκιανού κοσμεί την Πόλη για περισσότερα από 1500 έτη. Η φωτογραφία έχει τραβηχτεί στις αρχές του περασμένου αιώνα αλλά σίγουρα μετά το 1908 καθώς ως τότε η στήλη βρισκονταν σε κήπο αρχοντικού. Μετά από μεγάλη πυρκαγιά το ίδιο έτος ο χώρος πήρε την μορφή που διατηρεί ως τις μέρες

μας, φυσικά με την προσθήκη δεκάδων πολυκατοικιών.

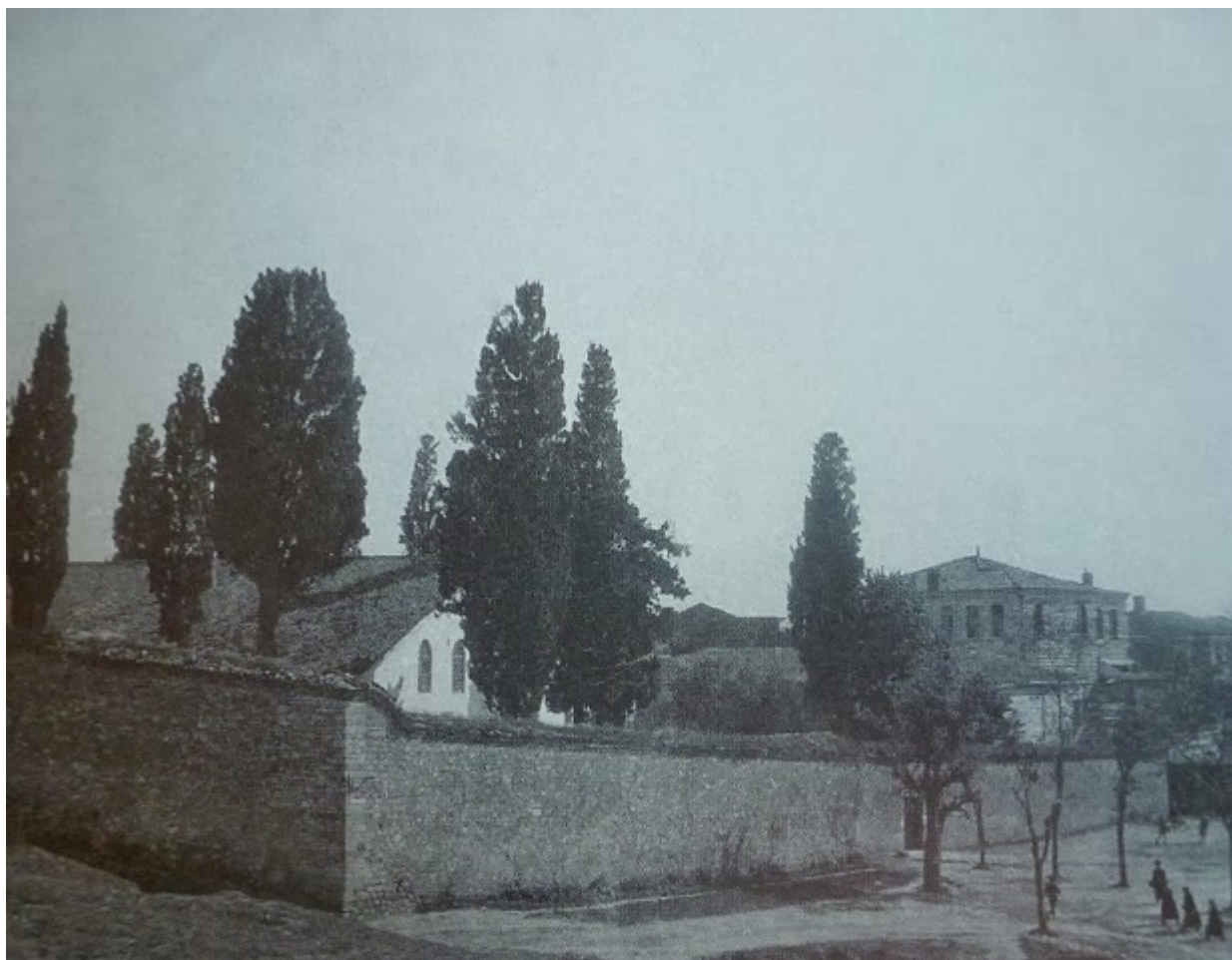
Η στήλη του Μαρκιανού τότε...

Τι χαμπερία από την Πόλη;

*...και τώρα. Περιτριγυρισμένη από δεκάδες
πολυκατοικίες και άσφαλτο*

Μία παρόμοια περίπτωση είναι και η φωτογραφία από τον Άγιο Δημήτριο στα Ταταύλα. Εκτός από την αλλαγή στην είσοδο του μαντρότοιχου και το καμπαναριό, οι περισσότερες μεταβολές έγιναν εξωτερικά του χώρου του ναού. Οι φωτογραφίες μιλούν από μόνες τους.

Πιστοί προσέρχονται στον Άγιο Δημήτριο. Τα Ταταύλα πιο αραιοκατοικημένα και με πολλά δέντρα

Τι χαμπέρια από την Πόλη;

Η σημερινή εικόνα από το ίδιο σημείο

Με ενοχλεί πάρα πολύ το γεγονός ότι στις μέρες μας η περιβόητη ανάπτυξη και πρόοδος συντελείται δίχως να λαμβάνονται υπόψη σημαντικότερα στοιχεία, όπως η περιβαντολογική και ανθρώπινη ιδιαιτερότητα και παρουσία. Ίσως εκεί να οφείλεται το αδιέξοδο που δείχνει να πλησιάζει ο πολιτισμός, δηλαδή ο τρόπος του βίου, που έχουμε ασπαστεί. Η προτεραιότητα των αριθμών, των δεικτών ανάπτυξης και των ταχυτήτων λειτουργεί μερικώς ή πλήρως αποκομμένη από τον άνθρωπο, τις ανάγκες του και εις βάρος του περιβάλλοντος.

Στην γέφυρα του Ουν Καπανί που μοιάζει να είναι ακόμα ξύλινη. Στο βάθος ξεδιπλώνεται η ομορφιά της Πόλης πριν περίπου 80 χρόνια. Γυναίκα στο τιμόνι, δείγμα της μοντέρνας αντίληψης, της ισότητας και του κοσμοπολίτικου χαρακτήρα που διέθετε η Πόλη. Σήμερα στην Τουρκία δημιουργείται μία χρονογέφυρα αιώνων που σταδιακά οδηγεί σε έναν ισλαμικό περιορισμό της γυναίκας

Τα αυτοκίνητα κινούνται πλέον με άλλες ταχύτητες και σκοπούς. Εξάλλου η νέα γέφυρα του μετρό καταστρέφει την θέα. Τα στηρίγματά της είναι σαν παλούκια που μου καρφώνονται στην καρδιά

Και ενώ οι ταχύτητες αυξάνονται, ο χρόνος για επαφή και ενασχόληση με τα ουσιώδη της ζωής μειώνεται. Ελάχιστος χρόνος για σκέψη, για μεταφυσικές

αναζητήσεις, για μία ζεστή ματιά, ένα χαμόγελο, ένα αμμουδερό ακρογυάλι...απλότητα, αφέλεια. Μια μικρή στιγμή που συνάμα διαρκεί μια αιωνιότητα. Όπως κάποτε στα θεμέλια του παλατιού του Βουκολέοντα.

Το παλάτι του Βουκολέοντα βρέχεται από την θάλασσα του Μαρμαρά. Ένα μικρό αμμουδερό ακρογυάλι και μια βαρκούλα. Ειδυλλιακό τοπίο γεμάτο απλότητα και ξεγνοιασιά

Σήμερα η γη έχει προχωρήσει περίπου 100 μέτρα μέσα στην θάλασσα. Με μικρό πάρκο αλλά και πολλά

Στάθηκα για πάρα πολύ ώρα μπροστά από το Παλάτι, θαυμάζοντας τον όγκο του, τα μεγάλα παράθυρα και τις διακοσμήσεις που έχουν απομείνει. Και καθώς παρατηρούσα όλο και πιο επίμονα τα βυζαντινά απομεινάρια, ξεκίνησα να δημιουργώ μία εικόνα από την φαντασία μου, μία οπτασία από τα παλιά. Ο ενοχλητικός ήχος των αυτοκινήτων ολοένα και εξασθενούσε, ώσπου χάθηκε εντελώς. Το πάρκο δίπλα από το Παλάτι καλύφθηκε και πάλι από αμμουδιά και παφλασμοί κυμάτων ακούστηκαν. Έμεινα ξυπόλητος, με τις πατούσες μου να μισοβουλιάζουν στην αμμουδιά και νοιώθοντας τον αφρό των κυμάτων να τα χαιδεύει.

Και κάπου εκεί ένα ακόμα βαρκάκι πλησίασε την μοναχική παραλία. Ένας άντρας κατέβηκε κρατώντας προσεκτικά μια τεράστια φωτογραφική μηχανή με τρίποδα. Αφού την τοποθέτησε κάπου προσεκτικά, ίσιωσε το καπέλο του, σκούπισε το κούτελο του και με ρώτησε:

-Τι κάνεις εδώ στην ερημιά νέε μου;

-Συγκρίνω φωτογραφίες του Τότε με το Τώρα, του απάντησα.

-Εεε, τότες να βάλω τα δυνατά μου να βγει πετυχημένη. Για κάμε όμως και εσύ λιγάκι στην άκρη, μου είπε με παιχνιδιάρικη φωνή.

Έβγαλε το καπέλο του, έστριψε το μουστάκι του, μου χαμογέλασε και με μαεστρία έχωσε το κεφάλι του κάτω από το μαύρο σκέπασμα της φωτογραφικής μηχανής του...

Πηγή: tixamperiaapothnpolh2.blogspot.gr